

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 9000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

L Ē M U M S
Valmierā

2024.gada 20.februārī

Nr.55
(protokols Nr.2, 31.§)

**Par pakalpojumu līguma slēgšanu ar
sabiedrību ar ierobežotu atbildību
“VALMIERAS NAMSAIMNIEKS”**

Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka pašvaldības pienākums ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; pretplūdu pasākumi; kapsētu vietu izveidošana un uzturēšana), kā arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu.

Atbilstoši Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 10.punktā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā, kā arī veicināt dzīvojamā fonda veidošanu, uzturēšanu un modernizēšanu.

Pašvaldību likuma 4.panta otrā daļa nosaka, ka pašvaldība autonomās funkcijas pilda atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem un noslēgtajiem publisko tiesību līgumiem. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta trešo daļu autonomo funkciju izpildi atbilstoši savai kompetencei organizē un par to atbild pašvaldība.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmo daļu publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta pirmā daļa nosaka, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam. Atbilstoši minētā likuma 7.panta pirmajai daļai publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību šā likuma 4.panta nosacījumiem.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta otro daļu, ja publiska persona darbojas privāto tiesību jomā, uz to attiecas likumi, kas reglamentē privāttiesiskus darījumus vispār, ciktāl šo darbību neierobežo citi normatīvie akti.

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 1.punkts nosaka, ka publiska persona, kā arī kapitālsabiedrība rīkojas ar finanšu līdzekļiem un mantu

lietderīgi, tas ir: 1) rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu.

Publisko iepirkumu likuma 4.panta pirmā daļa nosaka, ka šo likumu nepiemēro tādas personas veiktajiem būvdarbiem, piegādēm vai sniegtajiem pakalpojumiem, kura atbilst visām šādām pazīmēm:

1) tā atrodas tādā pasūtītāja kontrolē, kas izpaužas kā tiesības ietekmēt kontrolētās personas darbības stratēģiskos mērķus un lēmumus, vai tādas personas kontrolē, kuru minētajā veidā kontrolē pasūtītājs;

2) vairāk nekā 80 procentus no tās darbībām veido konkrētu uzdevumu izpilde kontrolējošā pasūtītāja vai citu minētā pasūtītāja kontrolēto personu interesēs;

3) tajā nav tiešas privātā kapitāla līdzdalības, izņemot tādu privātā kapitāla līdzdalības veidu, kas atbilstoši komercietības regulējošiem normatīvajiem aktiem un Līgumam par Eiropas Savienības darbību neietver tiesības ietekmēt un kontrolēt tās lēmumus un kam nav izšķirošas ietekmes uz to.

Vadoties no Pašvaldību likuma 4.panta otrās un trešās daļas, Publisko iepirkumu likuma 4.panta pirmās daļas, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta otrās daļas, 88.panta pirmās un otrās daļas, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 1.punkta, Valmieras novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) konstatē un secina, ka:

Tiesu judikatūrā atzīts, ka, "īstenojot savas autonomās funkcijas, pašvaldība bauda rīcības brīvību, ciktāl to neierobežo tiesību normas. Tātad, ja pašvaldības autonomo funkciju izpildes apjoms nav konkrēti reglamentēts tiesību normās, tā ir pašas pašvaldības organizatoriska izvēle noteikt, kādas darbības tā veiks, lai pilnvērtīgi nodrošinātu savas autonomās funkcijas izpildi (sal., piemēram, Satversmes tiesas 2019.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.2018-08-03 12.1.punkts)".¹

Publisko iepirkuma likuma mērķis ir nodrošināt iepirkuma procedūras atklātumu, pretendentu brīvu konkurenci un vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem, kā arī valsts un pašvaldību līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot pasūtītāja risku. Tajā pašā laikā šā likuma 4. pants paredz izņēmuma gadījumus, kuros likums un tādējādi publiskā iepirkuma procedūras nav jāpiemēro. Viens no šādiem gadījumiem atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 4. panta pirmajai daļai ir, ja iespējamā iepirkuma priekšmeta izpildi plānots nevis nodot tirgum, bet pakalpojumu sniegt pašas publiskās personas spēkiem.

Ja pasūtītājs publiskā iepirkuma procedūras nepiemērošanu pamato ar savu tiesību normās noteikto brīvību piešķirt līguma slēgšanas tiesības tieši (t.i., neizsludinot iepirkuma procedūru), procedūras nepiemērošanas tiesiskuma pārbaudē izvērtējams, vai konkrētajā gadījumā ir konstatējami visi no tiesību normām izrietošie priekšnoteikumi, kas ļauj pasūtītājam noslēgt līgumu, nerīkojot iepirkuma procedūru.²

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punktu, Pašvaldība ir izveidojusi Pašvaldības kapitālsabiedrību sabiedrību ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" (turpmāk – SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS"), reģistrācijas Nr.44103022271, kurā visas kapitāla daļas 100% pieder Valmieras novada pašvaldībai.

SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" vienīgais kapitāla daļu turētājs ir Pašvaldība un tajā nav privātā kapitāla līdzdalības.

Pašvaldība piedalās SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" pārvaldē kā kapitāla daļu īpašnieks, un saskaņā ar Komerclikuma un Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma noteikumiem ir tiesīgas pieņemt jebkuru lēmumu, kas atteicas uz sabiedrības darbību, tādējādi tā pilnībā kontrolē sabiedrību.

SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" 2021.gada 21.maija dalībnieku sapulcē (protokols Nr.2.2.3.4/21/3), saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 57.pantu, ir apstiprināta SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" vidēja termiņa darbības stratēģiju 2021.-2027. gadam, kas arī norāda uz to, ka Valmieras novada pašvaldība kontrolē sabiedrības stratēģiskos mērķus.

Ar Pašvaldības domes 2023.gada 27.aprīļa lēmumu Nr.176 (protokols Nr.6, 13.§) "Par Valmieras novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" kapitālsabiedrībai noteikts vispārējais stratēģiskais mērķis – pārvaldīt un apsaimniekot Pašvaldības īpašumā un valdījumā esošās dzīvojamās mājas un tām

¹ Sk., Senāta 2020. gada 10. jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-323/2020 9.punktu.

² Sk., Senāta 2012. gada 6. novembra lēmuma lietā Nr. SKA-903/2012, 7.–10.punktu.

piesaistītās teritorijas, kā arī citas dzīvojamās mājas ar tām piesaistītajām teritorijām, nodrošināt efektīvu Pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, kā arī veicināt dzīvojamā fonda attīstību.

SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" kopējais apgrozījums no ieņēmumiem par kapitālsabiedrības sniegtajiem pakalpojumiem uz 2023.gada 30.septembri sastādīja EUR 3 047 700, kas veido 100% no kopējā kapitālsabiedrības ieņēmumu apgrozījuma.

Saskaņā ar SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" pārskatu par ieņēmumu sadalījumu (1.pielikums), kapitālsabiedrības sniegtie pakalpojumi, kas veido ieņēmumus no maksas par pakalpojumiem, kas sniegti Pašvaldības tiešā uzdevumā vai interesēs, sastāda 81,778% no kopējā kapitālsabiedrības neto apgrozījuma.

Saskaņā ar Konkurences padomes izstrādātajām konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijām, ja publiskās personas pakalpojumu nodrošināšanai neizvēlas rīkot iepirkuma procedūru, bet izmanto iekšējo pakalpojuma sniedzēju (in-house) noteikumus un nosacījumus, saskaņā ar ko valsts vai pašvaldība var iegādāties preces vai pakalpojumus no sev piederošām publiskas personas kapitālsabiedrībām, ļaujot pasūtītājiem izvairīties no iepirkumu rīkošanas, tas var novest pie konkurences būtiskas samazināšanas vai izslēgšanas, kas rezultātā ilgtermiņā ietekmē tirgus attīstību un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti. Attiecīgi in-house sistēmu būtu pamatoti izmantot, ja pastāv tirgus nepilnība.³

Ar Pašvaldības domes 2023.gada 27.aprīļa lēmumu Nr.176 (protokols Nr.6, 13.§) "Par Valmieras novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" nolemts saglabāt Pašvaldības tiešo līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" un atzīt to par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem.

No veiktā juridiskā un ekonomiskā izvērtējuma, tai skaitā ietekmes uz konkurenci izvērtējuma un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējuma, secināts, ka SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" sniegtie pakalpojumi tiek nodrošināti tirgus nepilnības apstākļos un ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības attīstībai, un ir atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem.

Saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 2.panta 3.punktu viens no Publisko iepirkumu likuma mērķiem ir nodrošināt pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku.

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 1.punkts nosaka, ka publiska persona, kā arī kapitālsabiedrība rīkojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, tas ir: 1) rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu.

SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" ar Valmieras pilsētas pašvaldības domes 2011.gada 26.maija lēmumu Nr.162 "Par SIA "Valmieras komunālā saimniecība" un SIA "Valmieras namsaimnieks" apvienošanu" reorganizācijas ceļā pārņēma visas SIA "Valmieras komunālā saimniecība" tiesības un pienākumus, tajā skaitā no Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 2. un 3.punkta izrietošo uzdevumu – teritorijas labiekārtošanas, ceļu uzturēšanas un sanitārās uzkopšanas jomā veikšanu. SIA "Valmieras komunālā saimniecība" iepriekš minētos pakalpojumus Valmieras pilsētas pašvaldībai sniedza kopš 2001.gada 19.marta.

Teritorijas (ielu un apstādījumu) uzturēšanā ir nepieciešama speciālā tehnika, kā arī atbilstošs personāls, kā uzturēšana prasa būtiskus finanšu resursus (speciālās tehnikas un iekārtu uzglabāšanas un uzturēšanas izmaksas, ar darbinieku nodarbināšanu saistītas izmaksas, speciālo atļauju izmaksas, u.c.), līdz ar to SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" saimnieciskās darbības nodrošināšanai ir būtiska minēto resursu pastāvīga un racionāla izmantošana.

Publiska iepirkuma rīkošana teritorijas uzturēšanas (ielu un apstādījumu) pakalpojuma nodrošināšanai Pašvaldības vajadzībām, pie esošajiem apstākļiem, nesasniedz Publisko iepirkuma likuma galveno mērķi – valsts un pašvaldību līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot pasūtītāja risku. Iepērkot minēto pakalpojumu publiska iepirkuma rezultātā, saglabājas pasūtītāja risks saņemt nekvalitatīvu vai nepilnīgu saistību izpildījumu, kā arī pastāv risks nesaimnieciskai un neefektīvai Pašvaldības līdzekļu izlietošanai.

Pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanas un sanitārā tīrības nodrošināšana ir svarīgs faktors, lai Pašvaldība spētu nodrošināt ikviena iedzīvotāja tiesības dzīvot saskaņotā vidē.

³ Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas, Rīga, 2019. gads, pieejams: <https://www.kp.gov.lv/lv/media/1066/download>

Nepietiekami organizēta pašvaldības infrastruktūras uzturēšana var apdraudēt Satversmes 115.pantā noteiktās cilvēka pamattiesības.

Lai nodrošinātu vienotu Pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu, ceļu uzturēšanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana, parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana, kapsētu izveidošana un uzturēšana), tās apsaimniekošanu, uzturēšanu un izmantošanu sabiedrības interesēs, ir pieļaujama Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 2. un 3.punktā un Dzīvnieku aizsardzības likuma 39.pantā noteikto funkciju izpildei nepieciešamo pakalpojumu sniegšanas tiesības piešķirt SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS", nerīkojot publisku iepirkuma procedūru.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta otro daļu, Publisko iepirkumu likuma 4.panta pirmo daļu, Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu, 10.panta 19.punktu, Dzīvnieku aizsardzības likuma 39.pantu un Pašvaldības domes Pastāvīgo komiteju 14.02.2024. kopīgās sēdes atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: ar 18 balsīm "Par" (Andrejs Gluhovs, Andris Klepers, Edvīns Straume, Guna Ķibere, Guntars Štrombergs, Guntis Gladkins, Jānis Baiks, Jānis Dainis, Jānis Olmanis, Jānis Upenieks, Kaspars Kļaviņš, Mareks Bērziņš, Marika Grūsle, Reinis Muižnieks, Ričards Gailums, Toms Upners, Uldis Jansons, Vugars Ecmanis), "Pret" – nav, "Atturas" – nav, nolēmj:

1. slēgt pakalpojumu līgumu ar SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS", reģistrācijas Nr.44103022271, par Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 2. un 3.punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju – gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana), gādāt par pašvaldības īpašumā esošo ceļu būvniecību, uzturēšanu un pārvaldību, un Dzīvnieku aizsardzības likuma 39.pantā noteiktās pašvaldības funkcijas – dzīvnieku patversmes uzturēšana – izpildei nepieciešamo pakalpojumu sniegšanu Valmieras valstspilsētas administratīvajā teritorijā un Burtnieku apvienības Valmieras pagasta administratīvajā teritorijā, tas ir:
 - 1.1. Valmieras novada pašvaldībai piederošo kapsētu uzturēšanu;
 - 1.2. sabiedrisko tualetu, tajā skaitā pārvietojamo biotualetu publiskās vietās, uzturēšana Valmieras novada pašvaldības administratīvajā teritorijā;
 - 1.3. Valmieras valstspilsētas administratīvās teritorijas ielu mehanizētā uzturēšana ziemā;
 - 1.4. koku un krūmu stādīšana un uzturēšana;
 - 1.5. puķu stādīšana, puķu dobjū kopšana un uzturēšana;
 - 1.6. parku, skvēru, zaļo zonu un citu publiskā lietošanā esošo teritoriju uzturēšana, tajā skaitā, pļaušanu; citu publiskā lietošanā esošo teritorijas uzkopšanas darbu veikšanu;
2. slēgt šī lēmuma 1.punktā noteikto pakalpojumu līgumu, nosakot līguma spēkā stāšanās brīdi – 2024. gada 1.februārī, un darbības termiņu – 5 (pieci) gadi, līdz 2029.gada 31.janvārim;
3. apstiprināt SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" noteikto maksu par lēmuma 1.punktā norādītajiem pakalpojumiem saskaņā ar lēmuma pielikumiem;
4. noteikt, ka pakalpojumu maksa var tikt pārskatīta Valmieras novada pašvaldības domes sēdē vienu reizi gadā saskaņā ar SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" pamatotu iesniegumu, vai pēc Pašvaldības iniciatīvas;
5. uzdot Valmieras novada pašvaldības izpilddirektorei Evijai Voitkānei noslēgt šī lēmuma 1.punktā noteikto pakalpojumu līgumu;
6. nodrošināt, ka ne retāk kā vienu reizi gadā tiek veikta Publisko iepirkumu likuma 4.panta pirmajā daļā minēto priekšnoteikumu pastāvēšanas pārbaude un konkurences neitralitātes izvērtējums (pamatdarbības un papildu darbības veidiem), atbilstoši Konkurences likuma 14.1.pantam, lai novērstu varbūtēju konkurences neitralitātes pārkāpumu;
7. stājoties spēkā šī lēmuma 1.punktā noteiktajam pakalpojumu līgumam, izbeigt starp Valmieras novada pašvaldību un SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" 2023.gada 1.augustā noslēgto deleģēšanas līgumu Nr.05.418/7.4.8/23/621;
8. Lēmuma izpildes kontroli uzdot Pašvaldības iestādei "Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pārvalde".

- Pielikumā: 1. SIA "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" pārskats par ieņēmumu sadalījumu uz 2023.gada 30.septembri uz 1 lappuses;
2. Pakalpojuma līguma projekts uz 47 lappusēm.

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks